Міністерство охорони здоров'я України Полтавський державний медичний університет

Кафедра іноземних мов з латинською мовою та медичною термінологією

СИЛАБУС

Основи латинської мови з медичною термінологією (назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти

галузь знань спеціальність кваліфікація освітня кваліфікація професійна освітньо-професійна програма форма навчання курс і семестр вивчення навчальної дисципліни

перший (бакалаврський) рівень вищої освіти 22 «Охорона здоров'я» 223 «Медсестринство» бакалавр медсестринства сестра медична «Сестринська справа» денна

І курс, І семестр

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ОК)

Прізвище, ім'я, по батькові викладача (викладачів), науковий ступінь, учене звання	 Бєляєва Олена Миколаївна, к.пед.н., доцент Сологор Ірина Миколаївна, к.філол.н., доцент Гончарова Євгенія Євгеніївна, к.пед.н., викладач Роженко Інеса Віталіївна, викладач 		
Профайли викладачів	https://foreign-lang.pdmu.edu.ua/team		
Контактний телефон	+ 38 0532 608 704		
E-mail:	 Бєляєва Олена Миколаївна inlatmetod@ukr.net Сологор Ірина Миколаївна plantagoalpina@gmail.com Гончарова Євгенія Євгеніївна goncharovaee16@gmail.com Роженко Інеса Віталіївна river6727@gmail.com 		
Сторінка кафедри на сайті УМСА	https://foreign-lang.pdmu.edu.ua/		

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ОК

Обсяг ОК

Кількість кредитів / годин — 3 / 90, із них:

Лекції (год.) – програмою не передбачені

Практичні (год.) -48

Самостійна робота (год). - <u>42</u>

Вид контролю $-\underline{\Pi M K}$

Ознаки ОК

Характер ОК – нормативна

Рік навчання – перший

Семестр – І

Політика ОК

Загальні засади, на яких ґрунтується політика вивчення основ латинської мови з медичною термінологією: дотримання суб'єктами освітнього процесу (здобувачами освіти й науково-педагогічними працівниками) правил академічної доброчесності, які передбачають свідому відмову будь-яких форм академічного плагіату, об'єктивне оцінювання результатів навчання, обов'язкове посилання на джерела інформації тощо, що викладені в Кодексі академічної доброчесності державного медичного університету (https://u.to/UyhIHA); залучення здобувачів освіти до академічної культури й наукової роботи; формування рівня теоретичних знань, умінь, практичних навичок, необхідних для професійної діяльності; збереження популяризація та професійних цінностей; загальнолюдських, національних і ознайомлення здобувачів освіти з основами медичної етики й деонтології; пропагування здорового способу життя; створення умов для підтримання суб'єктами освітнього процесу позитивного іміджу та ділової репутації ПДМУ у вітчизняному й зарубіжному освітньо-науковому просторі; створення умов для реалізації мовних, інтелектуальних і когнітивних здібностей здобувачів освіти; формування толерантності, мультикультурності. Політика у світогляду, гуманістичного сфері оцінювання всіх видів навчальних досягнень здобувачів освіти ґрунтується на принципах прозорості, об'єктивності й відкритості. Кафедра дотримується неухильного курсу щодо викорінення будь-яких проявів суб'єктивізму й заангажованості щодо оцінювання, а також принципів індивідуалізації і диференціації в навчанні.

Конкретні вимоги: неприпустимість пропусків і запізнень без поважної причини; активна участь здобувачів освіти на практичних заняттях; систематичне виконання всіх видів завдань, передбачених робочою навчальною програмою з ОК «Основи латинської мови з медичною термінологією»; заборона користуватися девайсами, крім випадків, коли на занятті застосовуються інтерактивні програми Kahoot чи Quizlet. **Система заохочень**: здобувачі освіти — учасники наукового гуртка, які демонструють високі особисті наукові досягнення, можуть претендувати на отримання автоматом найвищого бала за ПМК з латинської мови та медичної термінології.

Загальні положення політики викладені в нормативних документах за посиланням (<u>https://u.to/ZShIHA</u>).

Опис ОК (анотація) «Основи латинської мови з медичною термінологією»

Пререквізити і постреквізити (міждисциплінарні зв'язки) ОК «Основи латинської мови з медичною термінологією»

Пререквізити.

Для успішного засвоєння ОК «Основи латинської мови з медичною термінологією» здобувач освіти повинен володіти обсягом теоретичних знань і понять із фонетики й графіки, морфології, синтаксису, лексикології, фразеології, словотвору української та іноземної мов, передбачених Державним стандартом базової і повної середньої освіти: алфавіт, літера, звук (голосний, приголосний), диграф, дифтонг, складоподіл, наголос, частини мови, морфологічні ознаки

частин мови, функції у словосполученні (реченні), типи синтаксичного зв'язку в словосполученні, прямий додаток, непрямий додаток, основні типи системних зв'язків між лексичними одиницями (синонімія, антонімія, омонімія, гіперогіпонімія, паронімія), способи словотворення — афіксальний, словоскладання, основоскладання, конверсія.

Постреквізити. ОК «Основи латинської мови з медичною термінологією» слугує прикладною ОК для ОК циклу загальної підготовки «Медична біологія» і ОК циклу професійної підготовки, а саме: «Анатомія людини з фізіологією», «Основи медсестринства», «Фармакологія та медична рецептура».

Мета й завдання ОК:

- мета оволодіння ОК «Основи латинської мови з медичною термінологією» полягає в засвоєнні базової лексики та фахової термінології, а також елементів нормативної граматики латинської мови, необхідних для підготовки фахівців першого (баклаврського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я», які навчаються за спеціальністю 223 «Медсестринство», здобувають освітню кваліфікацію «Бакалавр медсестринства». Кінцевою метою є розуміння змісту греко-латинських анатомічних, фармацевтичних і клінічних термінів, мовних і мовленнєвих кліше та їх використання в практичній діяльності медсестри;
- основні завдання вивчення ОК «Основи латинської мови з медичною термінологією» є засвоєння обсягу знань з фонетики, орфографії, морфології, синтаксису, термінологічного словотворення латинської мови та формування на цій основі базових лінгвопрофесійних умінь і навичок, необхідних для виконання навчальних, квазіпрофесійних і професійних завдань.

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє ОК

- ОК «Основи латинської мови з медичною термінологією» забезпечує набуття здобувачами освіти компетентностей:
- *інтегральної:* бакалавр медсестринства здатний вирішувати практичні проблеми і задачі діяльності у галузі охорони здоров'я із застосуванням положень, теорій та методів фундаментальних, медичних та клінічних наук в умовах комплексності та невизначеності;
- загальних: знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; навички міжособистісної взаємодії.

Результати навчання:

ОК «Основи латинської мови з медичною термінологією» передбачає формування у здобувачів освіти комплексу знань, умінь і навичок, необхідних для успішного вирішення навчальних, квазіпрофесійних і професійних завдань.

Здобувачі повинні засвоїти (знати):

- основні етапи розвитку латинської мови;
- загальні відомості про латинський іменник;
- загальні відомості про латинський прикметник;
- загальні відомості про латинське дієслово;
- загальні відомості про латинський прислівник, займенник, числівник;

- загальні відомості про латинський синтаксис;
- загальні відомості про термінологічний словотвір термінологічного словотворення;
- поширені у практичній діяльності медичної сестри тверді, рідкі та м'які лікарські форми;
- інформативні словотворчі елементи в назвах препаратів;
- грецькі дублети латинських іменників назв частин тіла й органів;
- грецькі дублети латинських іменників назв тканин, біологічних рідин, секретів;
- кінцеві терміноелементи, які позначають хірургічні втручання;
- кінцеві терміноелементи, які позначають нормальні функціональні й патологічні стани та процеси;
- кінцеві терміноелементи, які позначають методи діагностики й лікування.

Здобувачі повинні вміти:

використовувати греко-латинські анатомічні, фармацевтичні й клінічних терміни, мовних і мовленнєвих кліше в навчальній, квазіпрофесійній і професійній діяльності медичної сестри.

Програмні результати навчання (ПРН), формуванню яких сприяє ОК:

ПРН 11. Демонструвати вміння ефективної професійної комунікації в усній, письмовій формах українською та іноземними мовами для реалізації академічної мобільності, ефективного обміну професійною інформацією.

ПРН 13. Виписувати, зберігати та застосувати фармакологічні засоби (за списком 7).

Тематичний план лекцій (за модулями) із зазначенням основних питань, що розглядаються на лекції – програмою не передбачені

Тематичний план семінарських занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на семінарському занятті — програмою не передбачені

Тематичний план практичних занять за модулем і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на практичному занятті

No॒	Тема	Кількість	
3/П		годин	
1	Історія розвитку латинської мови. Правила читання та	2	
	вимови.		
2	Морфологія. Загальні відомості про латинський іменник.	2	
3	Морфологія. Загальні відомості про латинський прикметник.		
4	Загальні відомості про латинське дієслово.	2	

які керують Асс. та Abl. 6 Загальні відомості про латинський синтаксис. 7 Огляд I та II відмін. 8 Огляд II відмін. 9 Огляд IV та V відмін. 10 Загальні відомості про термінологічний словотвір. Префіксація. Відприйменникові префікси. Латинські та грецькі префікси числівникового походження 11 Термінологічний словотвір. Суфіксація. 2 Загальне поняття про номенклатуру лікарських засобів. 2 Поширені назви груп препаратів за фармакологічною дією у практичній діяльності медичної сестри. 14 Інформативні словотворчі елементи в назвах препаратів. 2 Загальне поняття про клінічну термінологію. Терміникомпозити. 16 Грецькі дублетні позначення латинських іменників — назв частин тіла й органів 17 Грецькі дублетні позначення латинських іменників — назв тканин, біологічних рідин, секретів. 18 Суфікси -ота, -ета, -ітія, -іавія, -овія у медичній термінології. 2 Грецькі дублетні латинських прикметників, які позначають фізичні властивості, якості, ознаки, відношення. 20 Кінцеві терміноелементи, які позначають хірургічні втручання. 21 Кінцеві терміноелементи, які позначають хірургічні функціональні й патологічні стани та процеси. 22 Кінцеві терміноелементи, які позначають методи діагностики та лікування. 23 Систематизація вивченого матеріалу. 2 Підсумковий модульний контроль.	5	Загальне поняття про латинський прийменник. Прийменники,	2
6 Загальні відомості про латинський синтаксис. 2 7 Огляд I та II відмін. 2 8 Огляд III відміни. 2 9 Огляд IV та V відмін. 2 10 Загальні відомості про термінологічний словотвір. Префіксація. Відприйменникові префікси. Латинські та грецькі префікси числівникового походження 2 11 Термінологічний словотвір. Суфіксація. 2 12 Загальне поняття про номенклатуру лікарських засобів. 2 13 Поширені назви груп препаратів за фармакологічною дією у практичній діяльності медичної сестри. 2 14 Інформативні словотворчі елементи в назвах препаратів. 2 15 Загальне поняття про клінічну термінологію. Терміникомпозити. 2 16 Грецькі дублетні позначення латинських іменників – назв частин тіла й органів 2 17 Грецькі дублетні позначення латинських іменників – назв тканин, біологічних рідин, секретів. 2 18 Суфікси -ота, -ета, -ітія, -іазія, -озія у медичній термінології. 2 19 Грецькі дублетні латинських прикметників, які позначають хірургічні втручання. 2 20 Кінцеві терміноелементи, які позначають хірургічні рункціональні й патологічні стани та процеси. 2 21			
7 Огляд I та II відміни. 2 8 Огляд III відміни. 2 9 Огляд IV та V відмін. 2 10 Загальні відомості про термінологічний словотвір. Префіксація. Відприйменникові префікси. Латинські та грецькі префікси числівникового походження 2 11 Термінологічний словотвір. Суфіксація. 2 12 Загальне поняття про номенклатуру лікарських засобів. 2 13 Поширені назви груп препаратів за фармакологічною дією у практичній діяльності медичної сестри. 1 14 Інформативні словотворчі елементи в назвах препаратів. 2 15 Загальне поняття про клінічну термінологію. Терміникомпозити. 2 16 Грецькі дублетні позначення латинських іменників — назв частин тіла й органів 2 17 Грецькі дублетні позначення латинських іменників — назв тканин, біологічних рідин, секретів. 2 18 Суфікси -ота, -ета, -ітія, -іаяія, -ояія у медичній термінології. 2 19 Грецькі дублетні латинських прикметників, які позначають хірургічні втручання. 2 20 Кінцеві терміноелементи, які позначають хірургічні втручання. 2 21 Кінцеві терміноелементи, які позначають методи діагностики дт	6		2
8 Огляд III відміни. 2 9 Огляд IV та V відмін. 2 10 Загальні відомості про термінологічний словотвір. Префіксація. Відприйменникові префікси. Латинські та грецькі префікси числівникового походження 2 11 Термінологічний словотвір. Суфіксація. 2 12 Загальне поняття про номенклатуру лікарських засобів. 2 13 Поширені назви груп препаратів за фармакологічною дією у практичній діяльності медичної сестри. 2 14 Інформативні словотворчі елементи в назвах препаратів. 2 15 Загальне поняття про клінічну термінологію. Терміникомпозити. 2 16 Грецькі дублетні позначення латинських іменників — назв частин тіла й органів 2 17 Грецькі дублетні позначення латинських іменників — назв тканин, біологічних рідин, секретів. 2 18 Суфікси -ота, -ema, -itis, -iasis, -osis у медичній термінології. 2 19 Грецькі дублетні латинських прикметників, які позначають хірургічні втручання. 2 20 Кінцеві терміноелементи, які позначають хірургічні втручання. 2 21 Кінцеві терміноелементи, які позначають методи діагностики дтя лікування. 2 22 Кінцеві т			
9 Огляд IV та V відмін. 2 10 Загальні відомості про термінологічний словотвір. Префіксація. Відприйменникові префікси. Латинські та грецькі префікси числівникового походження 2 11 Термінологічний словотвір. Суфіксація. 2 12 Загальне поняття про номенклатуру лікарських засобів. 2 13 Поширені назви груп препаратів за фармакологічною дією у практичній діяльності медичної сестри. 2 14 Інформативні словотворчі елементи в назвах препаратів. 2 15 Загальне поняття про клінічну термінологію. Терміникомпозити. 2 16 Грецькі дублетні позначення латинських іменників — назв частин тіла й органів 2 17 Грецькі дублетні позначення латинських іменників — назв тканин, біологічних рідин, секретів. 2 18 Суфікси -ота, -ета, -ітія, -іазія, -озія у медичній термінології. 2 19 Грецькі дублетні латинських прикметників, які позначають фізичні властивості, якості, ознаки, відношення. 2 20 Кінцеві терміноелементи, які позначають хірургічні втручання. 2 21 Кінцеві терміноелементи, які позначають методи діагностики дікностики та лікування. 2 22 Кінцеві терміноелементи, які позначають методи діагностики дікнос	8		
10 Загальні відомості про термінологічний словотвір. Префіксація. Відприйменникові префікси. Латинські та грецькі префікси числівникового походження 2 11 Термінологічний словотвір. Суфіксація. 2 12 Загальне поняття про номенклатуру лікарських засобів. 2 13 Поширені назви груп препаратів за фармакологічною дією у практичній діяльності медичної сестри. 2 14 Інформативні словотворчі слементи в назвах препаратів. 2 15 Загальне поняття про клінічну термінологію. Терміникомпозити. 2 16 Грецькі дублетні позначення латинських іменників — назв частин тіла й органів 2 17 Грецькі дублетні позначення латинських іменників — назв тканин, біологічних рідин, секретів. 2 18 Суфікси -ота, -ета, -ітія, -іазія, -озія у медичній термінології. 2 19 Грецькі дублетні латинських прикметників, які позначають фізичні властивості, якості, ознаки, відношення. 2 20 Кінцеві терміноелементи, які позначають хірургічні дункціональні й патологічні стани та процеси. 2 21 Кінцеві терміноелементи, які позначають методи діагностики да лікування. 2 22 Кінцеві терміноелементи, які позначають методи діагностики да лікування. 2 23	9		
11 Термінологічний словотвір. Суфіксація. 2 12 Загальне поняття про номенклатуру лікарських засобів. 2 13 Поширені назви груп препаратів за фармакологічною дією у практичній діяльності медичної сестри. 2 14 Інформативні словотворчі елементи в назвах препаратів. 2 15 Загальне поняття про клінічну термінологію. Терміникомпозити. 2 16 Грецькі дублетні позначення латинських іменників — назв частин тіла й органів 2 17 Грецькі дублетні позначення латинських іменників — назв тканин, біологічних рідин, секретів. 2 18 Суфікси -ота, -ета, -іtіs, -іasis, -osis у медичній термінології. 2 19 Грецькі дублетні латинських прикметників, які позначають фізичні властивості, якості, ознаки, відношення. 2 20 Кінцеві терміноелементи, які позначають хірургічні втручання. 2 21 Кінцеві терміноелементи, які позначають методи діагностики діягностики та лікування. 2 22 Кінцеві терміноелементи, які позначають методи діагностики діягностики та лікування. 2 23 Систематизація вивченого матеріалу. 2 24 Підсумковий модульний контроль. 2	10	Загальні відомості про термінологічний словотвір. Префіксація. Відприйменникові префікси. Латинські та	2
12 Загальне поняття про номенклатуру лікарських засобів. 2 13 Поширені назви груп препаратів за фармакологічною дією у практичній діяльності медичної сестри. 2 14 Інформативні словотворчі елементи в назвах препаратів. 2 15 Загальне поняття про клінічну термінологію. Терміникомпозити. 2 16 Грецькі дублетні позначення латинських іменників – назв частин тіла й органів 2 17 Грецькі дублетні позначення латинських іменників – назв тканин, біологічних рідин, секретів. 2 18 Суфікси -ота, -ema, -itis, -iasis, -osis у медичній термінології. 2 19 Грецькі дублетні латинських прикметників, які позначають фізичні властивості, якості, ознаки, відношення. 2 20 Кінцеві терміноелементи, які позначають хірургічні втручання. 2 21 Кінцеві терміноелементи, які позначають нормальні функціональні й патологічні стани та процеси. 2 22 Кінцеві терміноелементи, які позначають методи діагностики та лікування. 2 23 Систематизація вивченого матеріалу. 2 24 Підсумковий модульний контроль. 2		грецькі префікси числівникового походження	
13 Поширені назви груп препаратів за фармакологічною дією у практичній діяльності медичної сестри. 14 Інформативні словотворчі елементи в назвах препаратів. 2 Загальне поняття про клінічну термінологію. Терміникомпозити. 16 Грецькі дублетні позначення латинських іменників — назв частин тіла й органів 17 Грецькі дублетні позначення латинських іменників — назв 2 тканин, біологічних рідин, секретів. 18 Суфікси -ота, -ета, -іті, -іазі, -озі у медичній термінології. 2 Грецькі дублетні латинських прикметників, які позначають фізичні властивості, якості, ознаки, відношення. 20 Кінцеві терміноелементи, які позначають хірургічні дівтручання. 21 Кінцеві терміноелементи, які позначають нормальні функціональні й патологічні стани та процеси. 22 Кінцеві терміноелементи, які позначають методи діагностики та лікування. 23 Систематизація вивченого матеріалу. 24 Підсумковий модульний контроль.	11	Термінологічний словотвір. Суфіксація.	
практичній діяльності медичної сестри. 14 Інформативні словотворчі елементи в назвах препаратів. 2 Загальне поняття про клінічну термінологію. Терміникомпозити. 16 Грецькі дублетні позначення латинських іменників — назв частин тіла й органів 17 Грецькі дублетні позначення латинських іменників — назв тканин, біологічних рідин, секретів. 18 Суфікси -ота, -ета, -іті, -іазі, -озі у медичній термінології. 2 Грецькі дублетні латинських прикметників, які позначають фізичні властивості, якості, ознаки, відношення. 20 Кінцеві терміноелементи, які позначають хірургічні втручання. 21 Кінцеві терміноелементи, які позначають нормальні функціональні й патологічні стани та процеси. 22 Кінцеві терміноелементи, які позначають методи діагностики та лікування. 23 Систематизація вивченого матеріалу. 24 Підсумковий модульний контроль.	12	Загальне поняття про номенклатуру лікарських засобів.	
15 Загальне поняття про клінічну термінологію. Терміникомпозити. 16 Грецькі дублетні позначення латинських іменників — назв частин тіла й органів 17 Грецькі дублетні позначення латинських іменників — назв тканин, біологічних рідин, секретів. 18 Суфікси -ота, -ema, -itis, -iasis, -osis у медичній термінології. 2 Грецькі дублетні латинських прикметників, які позначають фізичні властивості, якості, ознаки, відношення. 20 Кінцеві терміноелементи, які позначають хірургічні втручання. 21 Кінцеві терміноелементи, які позначають нормальні функціональні й патологічні стани та процеси. 22 Кінцеві терміноелементи, які позначають методи діагностики та лікування. 23 Систематизація вивченого матеріалу. 24 Підсумковий модульний контроль.	13		2
композити. 16 Грецькі дублетні позначення латинських іменників — назв частин тіла й органів 17 Грецькі дублетні позначення латинських іменників — назв тканин, біологічних рідин, секретів. 18 Суфікси -oma, -ema, -itis, -iasis, -osis у медичній термінології. 19 Грецькі дублетні латинських прикметників, які позначають фізичні властивості, якості, ознаки, відношення. 20 Кінцеві терміноелементи, які позначають хірургічні втручання. 21 Кінцеві терміноелементи, які позначають нормальні функціональні й патологічні стани та процеси. 22 Кінцеві терміноелементи, які позначають методи діагностики та лікування. 23 Систематизація вивченого матеріалу. 24 Підсумковий модульний контроль.	14	Інформативні словотворчі елементи в назвах препаратів.	2
16 Грецькі дублетні позначення латинських іменників — назв частин тіла й органів 2 17 Грецькі дублетні позначення латинських іменників — назв тканин, біологічних рідин, секретів. 2 18 Суфікси -oma, -ema, -itis, -iasis, -osis у медичній термінології. 2 19 Грецькі дублетні латинських прикметників, які позначають фізичні властивості, якості, ознаки, відношення. 2 20 Кінцеві терміноелементи, які позначають хірургічні втручання. 2 21 Кінцеві терміноелементи, які позначають нормальні функціональні й патологічні стани та процеси. 2 22 Кінцеві терміноелементи, які позначають методи діагностики та лікування. 2 23 Систематизація вивченого матеріалу. 2 24 Підсумковий модульний контроль. 2	15		2
тканин, біологічних рідин, секретів. 18 Суфікси -ота, -ета, -itis, -iasis, -osis у медичній термінології. 19 Грецькі дублетні латинських прикметників, які позначають фізичні властивості, якості, ознаки, відношення. 20 Кінцеві терміноелементи, які позначають хірургічні втручання. 21 Кінцеві терміноелементи, які позначають нормальні функціональні й патологічні стани та процеси. 22 Кінцеві терміноелементи, які позначають методи діагностики та лікування. 23 Систематизація вивченого матеріалу. 24 Підсумковий модульний контроль.	16	Грецькі дублетні позначення латинських іменників — назв частин тіла й органів	2
18 Суфікси -ота, -ета, -itis, -iasis, -osis у медичній термінології. 2 19 Грецькі дублетні латинських прикметників, які позначають фізичні властивості, якості, ознаки, відношення. 2 20 Кінцеві терміноелементи, які позначають хірургічні втручання. 2 21 Кінцеві терміноелементи, які позначають нормальні функціональні й патологічні стани та процеси. 2 22 Кінцеві терміноелементи, які позначають методи діагностики та лікування. 2 23 Систематизація вивченого матеріалу. 2 24 Підсумковий модульний контроль. 2	17		2
19 Грецькі дублетні латинських прикметників, які позначають фізичні властивості, якості, ознаки, відношення. 2 20 Кінцеві терміноелементи, які позначають хірургічні втручання. 2 21 Кінцеві терміноелементи, які позначають нормальні функціональні й патологічні стани та процеси. 2 22 Кінцеві терміноелементи, які позначають методи діагностики та лікування. 2 23 Систематизація вивченого матеріалу. 2 24 Підсумковий модульний контроль. 2	18		2
20 Кінцеві терміноелементи, які позначають хірургічні 2 втручання. 21 21 Кінцеві терміноелементи, які позначають нормальні функціональні й патологічні стани та процеси. 2 22 Кінцеві терміноелементи, які позначають методи діагностики та лікування. 2 23 Систематизація вивченого матеріалу. 2 24 Підсумковий модульний контроль. 2	19	Грецькі дублетні латинських прикметників, які позначають	2
функціональні й патологічні стани та процеси. 22 Кінцеві терміноелементи, які позначають методи діагностики 2 та лікування. 23 Систематизація вивченого матеріалу. 2 24 Підсумковий модульний контроль. 2	20	Кінцеві терміноелементи, які позначають хірургічні	2
22 Кінцеві терміноелементи, які позначають методи діагностики та лікування. 2 23 Систематизація вивченого матеріалу. 2 24 Підсумковий модульний контроль. 2	21	Кінцеві терміноелементи, які позначають нормальні	2
23 Систематизація вивченого матеріалу. 2 24 Підсумковий модульний контроль. 2	22	Кінцеві терміноелементи, які позначають методи діагностики	2
24 Підсумковий модульний контроль. 2	23		2
· · · ·	24	1 1	2
2 430.12	Разом	·	48

Самостійна робота Тематичний план самостійної роботи, що входить до плану аудиторних занять

$N_{\underline{0}}$	Тема	Кількість
$3/\Pi$	Тема	
1	Історія розвитку латинської мови. Правила читання та вимови.	0,5
2	Морфологія. Загальні відомості про латинський іменник.	0,5
3	Морфологія. Загальні відомості про латинський прикметник.	0,5
4	Загальні відомості про латинське дієслово.	0,5
5	Загальне поняття про латинський прийменник. Прийменники,	0,5

	які керують Асс. та Abl.	
6	Загальні відомості про латинський синтаксис.	0,5
7	Огляд I та II відмін.	0,5
8	Огляд III відміни.	0,5
9	Огляд IV та V відмін.	0,5
10	Загальні відомості про термінологічний словотвір.	0,5
	Префіксація. Відприйменникові префікси. Латинські та	
	грецькі префікси числівникового походження	
11	Термінологічний словотвір. Суфіксація.	0,5
12	Загальне поняття про номенклатуру лікарських засобів.	0,5
13	Поширені назви груп препаратів за фармакологічною дією у	0,5
	практичній діяльності медичної сестри.	
14	Інформативні словотворчі елементи в назвах препаратів.	0,5
15	Загальне поняття про клінічну термінологію. Терміни-	0,5
	композити.	
16	Грецькі дублетні позначення латинських іменників – назв	0,5
	частин тіла й органів	
17	Грецькі дублетні позначення латинських іменників – назв	0,5
	тканин, біологічних рідин, секретів.	
18	Суфікси -oma, -ema, -itis, -iasis, -osis у медичній термінології.	0,5
19	Грецькі дублетні латинських прикметників, які позначають	0,5
	фізичні властивості, якості, ознаки, відношення.	
20	Кінцеві терміноелементи, які позначають хірургічні	0,5
	втручання.	
21	Кінцеві терміноелементи, які позначають нормальні	0,5
	функціональні й патологічні стани та процеси.	
22	Кінцеві терміноелементи, які позначають методи діагностики	0,5
	та лікування.	
23	Систематизація вивченого матеріалу.	0,5
24	Підготовка до підсумкового модульного контролю.	6
Pas	DM .	17,5

Тематичний план самостійної роботи, що не входить до плану аудиторних занять

№	Тема	К-сть		
3/П	1 ема			
	Опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних заня	ТЬ		
1	Структура багатослівних анатомічних термінів.	2		
2	І грецька відміна іменників.			
3	III грецька відміна іменників.	2		
4	Дієслово. Теперішній час дійсного способу. Дієслово «esse».	2		
4	Наказовий спосіб.	2		
5	Субстантиви в анатомічній термінології.	1		

6	Пасивні дієприкметники минулого часу в анатомічній	2
	термінології.	
7	Активні дієприкметники теперішнього часу в анатомічній	2
	термінології.	
8	Ступені порівняння прикметників в анатомічній термінології.	2
9	Загальні відомості про латинський прислівник і займенник.	2
10	Загальні відомості про систему латинського числівника.	
11	11 Поширені скорочення анатомічних термінів.	
12	Поширені у фаховому мовленні медичного працівника	3
	загальні терміни, абревіатури й сталі вирази.	
13	3 Поширені скорочення у клінічній термінології.	
Pa30	M	24,5

Індивідуальні завдання

- 1.Опрацювання літературних джерел, необхідних для виконання самостійних наукових досліджень і підготовка за їх результатами наукових публікацій і доповідей, створення презентацій.
 - 2. Написання тез і матеріалів доповідей.
 - 3. Робота зі словниками, довідниками, фаховою літературою.

Перелік теоретичних питань для підготовки здобувачів освіти до ПМК

- 1. Латинський алфавіт.
- 2. Правила читання та вимови в латинській мові.
- 3. Морфологічні категорії іменників. Правило запису іменників у словник. Правило визначення основи іменників.
- 4. І грецька відміна іменників.
- 5. Структура багатослівних анатомічних термінів.
- 6. III грецька відміна іменників.
- 7. Субстантиви в анатомічній термінології.
- 8. Морфологічні категорії прикметників. Правило визначення основи прикметників, прикметників з одним родовим закінченням зокрема.
- 9. Пасивні дієприкметники минулого часу в анатомічній термінології.
- 10. Активні дієприкметники теперішнього часу в анатомічній термінології.
- 11. Ступені порівняння прикметників в анатомічній термінології.
- 12. Морфологічні категорії латинського дієслова. Теперішній час дійсного способу. Дієслово «esse». Наказовий спосіб.
- 13. Латинський прислівник.
- 14. Латинський займенник.
- 15. Латинський числівник.
- 16. Загальне поняття про латинський прийменник. Прийменники, які керують Acc. та Abl.
- 17. Типи синтаксичного зв'язку, поширені в медичній термінології.

- 18. Префіксація. Відприйменникові префікси. Латинські та грецькі префікси числівникового походження.
- 19. Суфіксація. Характеристика поширених іменникових і прикметникових суфіксів.
- 20. Загальне поняття про номенклатуру лікарських засобів. Коротка характеристика поширених у практичній діяльності парамедика лікарських форм.
- 21. Поширені назви груп препаратів за фармакологічною дією у практичній діяльності парамедика.
- 22. Інформативні словотворчі елементи в назвах препаратів.
- 23. Будова термінів-композитів.
- 24. Грецькі дублетні позначення латинських іменників назв частин тіла й органів.
- 25. Грецькі дублетні позначення латинських іменників назв тканин, біологічних рідин, секретів.
- 26. Суфікси -ōma, -ēma, -ītis, -irsis, -ōsis у медичній термінології.
- 27. Грецькі дублетні латинських прикметників, які позначають фізичні властивості, якості, ознаки, відношення.
- 28. Кінцеві терміноелементи, які позначають хірургічні втручання.
- 29. Кінцеві терміноелементи, які позначають нормальні функціональні й патологічні стани та процеси.
- 30. Поширені у фаховому мовленні медичного працівника загальні терміни, абревіатури й сталі вирази.
- 31. Поширені скорочення у клінічній термінології.

Перелік практичних навичок до ПМК

- 1. Читати латинською мовою відповідно до усталених у національній традиції норм.
- 2. Записувати у словниковій формі змінні частини мови.
- 3. Визначати:
 - основу змінних частин мови;
 - морфологічні категорії змінних частин мови.
- 4. Визначати спосіб утворення термінологічних одиниць.
- 5. Засвоїти 440 термінів (анатомічних, клінічних, фармацевтичних).
- 6. Перекладати терміни-композити українською мовою, виокремлювати терміноелементи, пояснювати їхнє значення.
- 7. Продукувати (перекладати латинською мовою) і читати особливі функціональні тексти діагнози.
- 8. При оформленні діагнозів латинською мовою використовувати поширені скорочення, прикметники, які характеризують перебіг захворювання, а також кліше, які характеризують тяжкість або ступінь захворювання.
- 9. Засвоїти 440 лексико-фразеологічних одиниць на продуктивному рівні.
- 10.Використовувати латинські (латинізовані грецькі, гібридні, запозичені) галузеві терміни, номенклатурні найменування і клішовані форми у фаховому мовленні (усному й писемному).

Форма підсумкового контролю успішності навчання – ПМК

ПМК здійснюється після вивчення програми модуля з ОК і полягає в оцінці засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу, передбаченого робочою навчальною програмою шляхом виконання письмових завдань на останньому занятті модуля.

Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти

На першому занятті з ОК «Основи латинської мови з медичною термінологією» викладач ознайомлює здобувачів освіти зі стандартизованими критеріями оцінювання їх навчальних досягнень (табл. 1).

Таблиця 1 Стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти в ПДМУ

За 4-бальною шкалою	Оцінка	Критерії оцінювання
За 4-бальною шкалою	в ЕКТС	критери оциновання
5 (відмінно)	A	Здобувач освіти виявляє особливі творчі
		здібності, вміє самостійно здобувати знання,
		без допомоги викладача знаходить та
		опрацьовує необхідну інформацію, вміє
		використовувати набуті знання і вміння для
		прийняття рішень у нестандартних ситуаціях,
		переконливо аргументує відповіді, самостійно
		розкриває власні обдарування і нахили, володіє
		не менш ніж 90% знань з теми як під час
4 (добре)	В	опитування, та усіх видів контролю. Здобувач освіти вільно володіє вивченим
т (доорс)	Ь	обсягом матеріалу, застосовує його на практиці,
		вільно розв'язує вправи і задачі у
		стандартизованих ситуаціях, самостійно
		виправляє помилки, кількість яких незначна,
		володіє не менш ніж 85% знань з теми як під
		час опитування, та усіх видів контролю.
	C	Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати,
		систематизувати інформацію під керівництвом
		науково-педагогічного працівника, в цілому
		самостійно застосовувати її на практиці,
		контролювати власну діяльність; виправляти
		помилки, серед яких є суттєві, добирати
		аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 75% знань з теми як під час
		опитування, та усіх видів контролю.
3 (задовільно)	D	Здобувач освіти відтворює значну частину
- (,7)		теоретичного матеріалу, виявляє знання і
		розуміння основних положень з допомогою
		науково-педагогічного працівника може

		аналізувати навчальний матеріал, виправляти
		помилки, серед яких ϵ значна кількість
		суттєвих, володіє не менш ніж 65% знань з теми
		як під час опитування, та усіх видів контролю.
	Е	Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом
		на рівні вищому за початковий, значну частину
		його відтворює на репродуктивному рівні.
		володіє не менш ніж 60% знань з теми як під
		час опитування, та усіх видів контролю.
2 (незадовільно)	FX	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні
		окремих фрагментів, що становлять незначну
		частину матеріалу, володіє менш ніж 60% знань
		з теми як під час опитування, та усіх видів
		контролю.
	Г	•
	F	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні
		елементарного розпізнання і відтворення
		окремих фактів, елементів, володіє менш ніж
		60% знань з теми як під час опитування, та усіх
		видів контролю.

Оцінювання знань, умінь і навичок кожного здобувача освіти проводиться на кожному занятті за чотирибальною (традиційною) шкалою з урахуванням стандартизованих узагальнених критеріїв оцінювання знань здобувачів вищої освіти (див. табл. 1). Оцінка успішності за кожне заняття ϵ інтегрованою, тобто, оцінюються всі види роботи здобувача вищої освіти — як при підготовці до заняття, так і під час заняття.

Поточний контроль проводиться у формі усного опитування, письмового контролю, вирішення ситуаційних задач, письмового або програмного комп'ютерного тестування на практичних заняттях, дискусії, тощо.

Конвертація оцінки за традиційною 4-бальною шкалою в багатобальну (максимум 120 балів) проводиться лише після останнього поточного заняття, яке передує ПМК (див. табл. 2). Конвертація проводиться за таким алгоритмом:

- а) підраховується середня оцінка здобувачів освіти за традиційною 4бальною шкалою, отримана протягом поточних занять, що належать до цього модулю (з точністю до сотих бала);
- б) для одержання конвертованої багатобальної сумарної оцінки поточної успішності за модуль середня оцінка, отримана за традиційною 4-бальною шкалою, помножується на коефіцієнт 24.
- в) середній бал поточної успішності розраховується на загальну кількість занять у модулі.

Таблиця 2 Уніфікована таблиця відповідності середнього балу за традиційною чотирибальною оцінкою балам за поточну успішність

чотирибальною оцінкою балам за поточну успішність			
Середній бал за поточну	Гони во поточни монічнийсть в мониля		
успішність	Бали за поточну успішність з модуля (A * 24)		
(A)	(A 24)		
1	2		
2	48		
2,1	50		
2,15	52		
2,2	53		
2,25	54		
2,3	55		
2,35	56		
2,4	58		
2,45	59		
2,5	60		
2,55	61		
2,6	62		
2,65	64		
2,7	65		
2,75	66		
2,8	67		
2,85	68		
2,9	70		
2,95	71		
3	72		
3,05	73		
3,1	74		
3,15	76		
3,2	77		
3,25	78		
3,3	79		
3,35	80		
3,4	82		
3,45	83		
3,5	84		
3,55	85		
3,6	86		
3,65	88		
3,7	89		
3,75	90		
3,8	91		
3,85	92		
3,03)		

3,9	94
3,95	95
4	96
4,05	97
4,1	98
4,15	100
4,2	101
4,25	102
4,3	103
4,35	104
4,4	106
4,45	107
4,5	108
4,55	109
4,6	110
4,65	112
4,7	113
4,75	114
4,8	115
4,85	116
4,9	118
4,95	119
5	120

ПМК проводиться після засвоєння програми модуля. Для проведення ПМК використовуються години, передбачені в робочій навчальній програмі з «Основ латинської мови з медичною термінологією». До складання ПМК допускаються здобувачі освіти, які відвідали всі практичні заняття (або відпрацювали пропущені заняття у встановленому порядку), виконали всі вимоги навчального плану та програми й набрали конвертовану суму балів не меншу за мінімальну — 72 бали.

Результат складання ПМК оцінюється в балах. Максимальна кількість балів за результатами складання ПМК становить 80 балів.

Максимальна кількість балів за модуль становить 200 балів (**120 б.** – **за поточну діяльність** + **80 б.** – **за ПМК**).

Мінімальна кількість балів за результатами складання ПМК становить 50 балів, мінімальна кількість балів за модуль становить 122 бали (72 б. – за поточну діяльність + 50 б. – за ПМК).

За умов порушення здобувачем вищої освіти правил академічної доброчесності результати оцінювання, отримані під час складання ПМК, анулюються і йому виставляється оцінка «незадовільно».

Здобувач вищої освіти має право на перескладання ПМК до закінчення вивчення ОК.

У разі незгоди здобувача освіти з отриманою на ПМК з ОК «Основи латинської мови з медичною термінологією» оцінкою він має право на апеляцію

відповідно до Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти (https://u.to/br4fHA).

Здобувачі освіти, які за відповідний модуль мають середній бал успішності від 4,5 до 5,0, звільняються від складання ПМК й отримують оцінку за ПМК автоматом згідно з балами (оцінка А), поданими в «Уніфікованій таблиці відповідності балів за поточну успішність балам за ПМК традиційній чотирибальній оцінці» (див. табл. 3).

Таблиця 3 Уніфікована таблиця відповідності балів за поточну успішність балам за ПМК традиційній чотирибальній оцінці

4,5	108	72	180		
4,55	109	73	182		
4,6	110	74	184		
4,65	112	74	186		
4,7	113	75	188		_
4,75	114	76	190	A) відмінно
4,8	115	77	192		відмінно
4,85	116	78	194		
4,9	118	78	196		
4,95	119	79	198		
5	120	80	200		

У разі, якщо здобувач освіти хоче покращити свій результат, він складає ПМК на загальних умовах.

Оцінка з ОК «Основи латинської мови з медичною термінологією» виставляється у «Відомість успішності з дисципліни» і в залікову книжку здобувача освіти протягом двох робочих днів після складання підсумкового модульного контролю.

Методи навчання

- 1. Традиційні методи вербальний (пояснення, бесіда), наочний (спостереження, демонстарція, ілюстрація), практичний (виконання вправ, лексичні диктанти).
- 2. Методи активного навчання метод проблемного викладу навчального матеріалу, flipped learning, blended learning (за наявності наказу по ЗВО ПДМУ), case study, brainstorming, групова дискусія, ділова гра, навчання в малих групах, евристична бесіда, дослідницькі методи.

Методи й форми контролю навчальних досягень здобувачів освіти Усний контроль:

- індивідуальне опитування;
- фронтальне опитування;

Письмовий контроль:

- виконання контрольних письмових робіт (диктанти, відповіді на запитання, виконання вправ та індивідуальних завдань);

- виконання тестових завдань різного рівня складності;
- підсумковий модульний контроль.

Комбіноване опитування Комп'ютерний контроль Самоконтроль

Методичне забезпечення:

- освітньо-професійна програма «Сестринська справа» (https://u.to/ELRZHA);
 - робоча програма навчальної дисципліни;
 - тематичний план практичних занять;
- матеріали для позаняттєвого контролю знань, умінь і навичок здобувачів освіти;
 - презентації;
 - стенди, плакати, таблиці, схеми.

Рекомендована література

І. Базова:

Шевченко ε .М. Латинська мова і основи медичної термінології: навч. посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів І-ІІІ рівнів акредитації / ε . М. Шевченко. - ε .: Медицина, 2008. - 240 с.

II. Допоміжна:

- 1. Бєляєва О. М. Латинська мова з основами рецептури і клінічної термінології / О. М. Бєляєва, І. М. Сологор. [2-е вид., стер.]. К. : ВСВ «Медицина», 2020. 256 с.
- 2. Латинсько-український медичний енциклопедичний словник: у 2 т., Т.1 А-М / укладачі: О. М. Бєляєва, В. М. Ждан, А. З. Цісик. К. : ВСВ «Медицина», 2020. 344 с.
- 3. Латинсько-український медичний енциклопедичний словник: у 2 т., Т.2 N-W / укладачі: О. М. Бєляєва, В. М. Ждан, А. З. Цісик. К. : ВСВ «Медицина», 2020. 456 с.
- 4. Бєляєва О. М. Латинсько-український тлумачний словник клінічних термінів / О. М. Бєляєва. К. : ВСВ «Медицина», 2016. 224 с.

Інформаційні ресурси

http://la.raycui.com/alphabet.html

http://www.linguaeterna.com/vocabula/alph.php

http://college.saintebarbe.ecole.pagespro-orange.fr/rome/medecine.htm

<u>https://www.ipac-traductions.com/blog/latin-grec-des-atouts-cles-pour-le-traducteur-medical/</u>

http://www.omniglot.com/writing/latin.htm

http://www.ilekt.med.unideb.hu/kiadvany/4latineng.pdf

http://www.pinax.com.ua/krylati-vyslovy/latina/

Розробники: к.пед.н., доц. Олена Бєляєва, к.філол.н., доц. Ірина Сологор